

Kötelezik a nagyobb cégeket, intézményeket

Fogyatékkal élő munkatársakat keresnek

ARCHÍV FELVÉTEL: VERES NÁNDOR

Megszűnt jogilag a Hargita Megyei Mozgássérültek Szervezetének védett műhelye, ezért több fogyatékkal élő alkalmazottjuktól is kénytelenek voltak megválni. Többek között ez lett a tavaly elfogadott hatvanas számú sürgősségi kormányrendelet egyik következménye. Ugyancsak ennek a jogszabálynak a hozadéka, hogy sok Hargita megyei nagyobb cég vagy intézmény arra kényszerül, hogy fogyatékosági illetéket fizessen be az államkasszába, mert nem tud alkalmazni sérült, de munkaképes dolgozót.

A 2006-ból származó 448-as törvényt módosító tavalyi sürgősségi kormányrendelet két fontosabb változást hozott. Egyrészt előírta, hogy minden olyan cégnél, ahol ötvennél többen dolgoznak, az alkalmazottak legalább 4 százaléka fogyatékkal élő kell legyen. Ha ez nem történik meg, akkor minden ilyen munkahely után havonta be kell fizetniük az államkasszába a bruttó minimálbérnek megfelelő illetéket. Az összeget a fogyatékkal élők jogait szabályozó jogszabály módosításával kétszerezésére emelték, mert eddig csak a minimálbér felét kellett befizetni, és a módosítás előtt erre a pénzre a hátrányos helyzetűeket foglalkoztató, úgynevezett védett egységtől rendelhetek terméket, szolgáltatást. Ezt a lehetőséget egy tollvonással eltörölte a kormány. A tavaly szeptember óta érvényes sürgősségi kormányrendelet másrészt ezzel párhuzamosan megszüntette azt a lehetőséget is, hogy civil szervezetek védett műhelyeket működtessenek. Ezt mostantól csak köztisztviselők tehetik meg.

Alig ötszázan dolgoznak

A témában felkerestük a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóságot, az intézménynek ugyanis még to-

vábbi 17 fogyatékkal élőt kell alkalmaznia, viszont a megyében lévő nagyobb cégekhez hasonlóan nehezen talál ilyen munkaeölt. Elekes Zoltán, az intézmény vezetője elmondta, a fogyatékosági és annak súlyosságát (fokozatát) a megyei érintettek esetében a megyei Hargita Megyei Tanácsánál működő felmérő bizottság (románul: comitetul de evaluare) állapítja meg, elsősorban orvosi papírok alapján. Megtudtuk, hogy a megyében 9688 felnőtt korú fogyatékkal élőt tartottak nyilván a tavaly decemberben. Közülük 3390-en öregségi nyugdíjasként szerepeltek a nyilvántartásban, 2114-en pedig betegnyugdíjasként. Ez utóbbi kategória esetében az igazgató megjegyezte, hogy nincs pontos adatuk arról, hogy hányan vannak, akik hátrányos helyzetűek, ugyanis ők négyórás munkaszerződéssel dolgozhatnak. Munkaképes korú, fogyatékkal élő személyt 4184-et jegyeztek, közülük 566-an voltak alkalmazásban.

Többségüknek nincs szakmája

„Nem valószínű, hogy minden felnőtt képes munkát végezni a sérültsége révén, ugyanakkor az is probléma, hogy többségük alacsony iskolázottságú, nem tanultak szakmát, így nehezen tudnak elhelyezkedni a

Sérültek, de munkaképesek. Termékeiket csak vásárokon tudják értékesíteni

munkaeörpiacon” – vetette fel a problémákat az igazgató. Szerinte ebben a helyzetben nehéz lesz az intézményeknek, cégeknek megfelelő alkalmazottat találni, ráadásul úgy véli, nincs is annyi fogyatékkal élő a megyében, amennyit a törvény előírásai szerint a cégeknek, intézményeknek alkalmazniuk kellene. A gyermekvédelemnél az alkalmazottak száma alapján harminckét állást kell fogyatékkal élőknek betölteni, de jelenleg mindössze tizenötven dolgoznak náluk, tehát további tizenhét személyre lenne szükségük. Elekes ennek kapcsán megemlítette, hogy európai uniós forrásból létrehoztak Gyergyószentmiklóson egy támogatott foglalkoztatói irodát, éppen azzal a céllal, hogy segítsék a sérülteket a munkaerőpiacon elhelyezkedni, az iroda pedig az egész megyében kifejti tevékenységét. Amennyiben valaki segítséget szeretne kérni, vagy érdeklődni szeretne, megteheti a 0737-023689-es telefonszámon.

Jogilag megszűnt a védett műhely

„A jogszabályok módosításának következménye a szervezetünkre nézve az lett, hogy a

védett műhelyünk jogilag megszűnt, emiatt kénytelenek voltunk három alkalmazottunkat elbocsátani, ők, amikor tehetik önkéntesen segítenek nekünk – számolt be érdeklődésünkre Józsa Csaba, a Hargita Megyei Mozgássérültek Szervezetének elnöke. Elmondta, szervezetüknel mindössze ketten maradtak, ők is csökkentett óraszámú alkalmazásban. A helyzetük súlyosságának érzékeltetéséhez néhány számadattal is szolgált. Mint mondta, a korábbi években 300 fölötti volt a megkötött szerződésük száma különböző cégekkel, intézményekkel, amelyek felvásárolták tőlük a fogyatékkal élők által készített termékeket, gyertyákat, különböző textiliákat, a törvényt módosított követően azonban minden szerződésük megszűnt. Jelenleg „takaréklángon” működnek, fenntartják a szállítószolgálatukat, továbbra is bérbe adják a segédeszközöket, valamint információval és tanácsadással is szolgálnak az érintetteknek. Ugyanakkor pályázni is szeretnének támogatásra, hogy a hagyományos nyári programjaikat meg tudják szervezni, például a sportnapot és a horgászversenyt.

Megnehezítette életüket

„Nem segített rajtunk ez a törvénymódosítás, ez csak arra volt jó, hogy azoktól a munkaadóktól, akik nem tudják teljesíteni a kötelező 4 százalékos alkalmazási kvótát, begyűjtsék a pénzt az államkasszába” – nehezményezte a szervezet elnöke. Hozzátette, a védett műhelyük akkreditálásába rengeteg munkát belefektettek, 2004-ben indították el az eljárást, és rá három évre, 2007-ben kapták meg. A több mint tíz éve jól működő tevékenységeiket egy „tollvonással” érvénytelenítette a kormány. „Tüntetni is voltunk Bukarestben, mielőtt elfogadták volna a sürgősségi kormányrendeletet, ezer fogyatékkal élő vonult az utcára, de nem voltak hajlandóak tárgyalni velünk. Meghallgatták érveinket, de nem változtattak a rendeleten. Országos szinten emiatt rengeteg civil szervezet által működtetett védett műhely szűnt meg” – magyarázta Józsa. Holott ezekbe a műhelyekbe terápiai jelleggel jártak a fogyatékkal élők, ahol hasznosnak érezhették magukat, közösségi életet élhettek, képességeiknek megfelelő munkát végezhetek.

BARABÁS HAJNAL, BÍRÓ BLANKA

Módosítanák a felvételt

Módosítaná a kilencedik osztályos felvételt Valentin Popa oktatási miniszter, aki a szülőket képviselő egyesületek szövetségének vezetőivel tartott megbeszélésen azt javasolta, a középiskolába való iratkozásnál jelenleg 20 százalékot számító 5–8. osztályos átlag helyett írt félévi dolgozatokra kapott jegyeket kellene figyelembe venni. A tárcavezető szerint ötödik, hatodik és hetedik osztályban a román nyelv és irodalom, valamint a matematika dolgozatokra kapott jegyeket, illetve nyolcadikban a – választott vizsgatárgytól függően – történelem vagy földrajz osztályzatokat kellene beleszámítani a felvéte-

li jegybe. Nyilatkozata alapján Popa egyértelműen megelégedett arról, hogy a kisebbek oktatásban részt vevő nyolcadikosoknak magyar nyelv és irodalomból is vizsgáznuk kell. A miniszter szerint továbbá a dolgozattételeket országos szinten egységesen kellene kiadni, ezzel gyakorlatilag a kétségvizsga megszervezését javasolta, ami évek óta működik az iskolákban.

Iulian Cristache, a szülői egyesületek föderációjának elnöke elmondta, mindezt olyan kontextusban fejtegette az oktatási miniszter, hogy a szülők egyre nagyobb hányada szeretné, ha a középiskolákban viszszevetnének a hagyományos felvételt. Cristache azzal ér-

velt, hogy óriási mértékű a funkcionális analfabéták aránya, a nyolcadikos képességfelmérő eredménye pedig jellemzően kritikán aluli, továbbá, hogy sokan alig átmenő vagy annál is kisebb jeggyel jutnak be a liceumba. Az elnök hangsúlyozta, semmi nincs köze vérsé, egyelőre csak ötlet szintjén merült fel mindez, a javaslatokat pedig természetesen közvitára kell bocsátani. Iulian Cristache azt is elmondta, a továbbiakban mind egyik politikai párttal egyeztetnek az új tanügyi törvényről, szeretnének ugyanis egy egységes, hatékony jogszabályt, amelyet nem kell majd olyan sokszor módosítani, mint a jelenleg hatályban levőt. (KÓRÓSSY ANDREA)

Több a külföldi tőkeberuházás

Tavaly 1,5 százalékkal, 4,586 milliárd euróra nőtt Romániában a külföldi közvetlen tőkeberuházások értéke az előző évhez mérten – közölte tegnap a Román Nemzeti Bank (BNR). 2016-ban a külföldi közvetlen tőkeberuházások értéke 4,517 milliárd euró volt. 2015-ben 3,461 milliárd euró áramlott a román gazdaságba. Eddig a 2016-os év volt a legjobb esztendő a külföldi tőkeberuházások szempontjából a nemzetközi gazdasági válság kitörése utáni időszakban.

Pályázói kisokos

Pályázató kisokost adott ki az Európai Bizottság (EB), amely segíti a tagországokat, regionális és helyi hatóságokat abban, hogy hatékony és átlátható pályázatokat írjanak ki olyan projektek megvalósítására, amelyeket európai uniós alapokból finanszíroznak. A hamarosan minden EU-s nyelven megjelenő kisokos áttekinti a teljes pályázati folyamatot a meghirdetéstől a kivitelező kiválasztásáig és a szerződés életbeültetéséig. A kisokos tanácsokat tartalmaz a folyamat minden fázisára, jó gyakorlatokat hoz fel példának, hasznos kapcsolatokat jelöl meg.